

Situația romilor în 11 state membre ale UE – Rezultatele sondajelor pe scurt

Scurtă prezentare a sondajelor

Această fișă informativă prezintă primele rezultate ale sondajelor, pe baza unei analize care a vizat doar o parte din datele disponibile. În acest sens, rezultatele prezentate reprezintă primul pas în abordarea lipsei considerabile de date referitoare la situația socioeconomică a romilor în UE și la respectarea drepturilor acestora.

Ce țări au fost incluse în sondaje?

- Sondajul pilot realizat de FRA cu privire la romii a inclus Bulgaria, Republica Cehă, Franța, Grecia, Italia, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Spania și Ungaria.
- Sondajul regional realizat de PNUD, Banca Mondială și Comisia Europeană (PNUD/Banca Mondială/CE) cu privire la romii a inclus, de asemenea, cinci dintre aceste țări, Bulgaria, Republica Cehă, România, Slovacia, Ungaria și, în plus, șase țări din afara UE, din Balcanii Occidentali și Republica Moldova.

Cine au fost persoanele intervievate?

- În cele 11 state membre ale UE, în cadrul celor două sondaje au fost intervieuți 22 203 romii și persoane care nu sunt de etnie romă, care au oferit informații despre 84 287 de membri ai propriilor gospodării.
- Interviuurile au fost efectuate față în față, în locuințele respondenților romii, precum și în locuințele respondenților care nu sunt de etnie romă.
- Persoane care s-au autoidentificat ca romii. În Franța, aceste persoane s-au identificat ca *gens du voyage*, care locuiesc în rulote în locurile de popas. Cetățenii UE de etnie romă din România au fost, de asemenea, intervieuți; rezultatele pentru acest grup de persoane, care trăiesc în Franța, vor fi prezentate într-un raport ulterior.
- Membrii populației generale care au reședința în aceeași zonă sau în imediata vecinătate a romilor au fost, de asemenea, intervieuți. În raport, acest grup este desemnat cu termenul „persoane care nu sunt de etnie romă”.

Ce fel de întrebări au utilizat sondajele?

- Întrebări despre caracteristicile socio-demografice de bază ale tuturor membrilor gospodăriei
- Întrebări despre situația acestora în legătură cu încadrarea în muncă, educația, sănătatea și locuințele

- Întrebări despre cartierul în care locuiesc și infrastructura acestuia
- Întrebări despre integrare, discriminare, cunoașterea propriilor drepturi și aspecte legate de cetățenie
- Întrebări despre mobilitate și migrație

Cât de reprezentative sunt rezultatele?

- Rezultatele sunt reprezentative pentru romii care trăiesc în zone cu o densitate mai mare decât media națională.
- Rezultatele pentru persoanele care nu sunt de etnie romă nu sunt reprezentative pentru populația majoritară, dar servesc ca punct de referință pentru romii, deoarece persoanele intervievate, care nu sunt de etnie romă, sunt din același mediu, aceeași piață a forței de muncă și infrastructură socială.

Ce indică rezultatele

Rezultatele prezintă o imagine descurajantă a situației romilor care au fost incluși în sondaj. Comparația cu persoanele care nu sunt de etnie romă și care trăiesc în imediata lor vecinătate indică diferențe semnificative în ceea ce privește situația lor socioeconomică; totuși, de multe ori nici situația respondenților care nu sunt de etnie romă nu este mai puțin îngrijorătoare. Aceste date confirmă nevoia identificată în Comunicarea Comisiei Europene privind *Un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020* de „acțiuni ferme, desfășurate într-un dialog activ cu comunitatea romă, atât la nivel național, cât și la nivelul UE”.

Indicatorii prezentați arată că, **în cele 11 state membre ale UE incluse în sondaje**, situația socioeconomică a romilor în legătură cu cele patru domenii principale, respectiv încadrarea în muncă, educația, locuințele și sănătatea, nu este satisfăcătoare și este mai precară, în medie, în comparație cu situația persoanelor care nu sunt de etnie romă și care trăiesc în imediata lor vecinătate. Acești indicatori arată, de asemenea, că romii continuă să se confrunte cu discriminarea și nu își cunosc în mod suficient drepturile garantate de dreptul UE, de exemplu de Directiva privind egalitatea rasială (2000/43/CE).

În ceea ce privește educația:

- în medie, doar unul din doi copii romii incluși în sondaj este înscris la o instituție pentru preșcolari sau grădiniță;

- în timpul vârstei obligatorii de școlarizare, cu excepția Bulgariei, Greciei și României, nouă din zece copii cu vârste între 7 și 15 ani sunt raportați ca fiind înscriși la școală;
- participarea la educație scade în mod considerabil începând cu vârsta la care încetează școlarizarea obligatorie: doar 15% dintre tinerii romi adulți incluși în sondaj ajung să termine nivelul de studii secundare superioare sau o școală profesională.

În ceea ce privește ocuparea forței de muncă:

- în medie, se raportează că mai puțin de unul din trei romi sunt încadrați în muncă și remunerați;
- unul din trei respondenți romi au afirmat că sunt șomeri;
- alții au afirmat că sunt casnici, pensionari, că au incapacitate de muncă sau desfășoară activități independente.

În ceea ce privește sănătatea:

- unul din trei respondenți romi cu vârste între 35 și 54 de ani raportează probleme de sănătate care le limitează activitățile zilnice;
- în medie, aproximativ 20% dintre respondenții romi nu au o asigurare medicală sau nu știu dacă beneficiază sau nu de asigurare.

În ceea ce privește locuințele:

- în medie, în gospodăriile romi care au fost incluse în sondaj, într-o singură încăpere locuiesc mai mult de două persoane;
- aproximativ 45% dintre romi locuiesc în case cărora le lipsește cel puțin una dintre următoarele facilități de bază, și anume bucătărie interioară, toaletă interioară, duș sau baie interioară și energie electrică.

Sărăcia:

- în medie, aproximativ 90% dintre romii incluși în sondaj trăiesc în gospodării în care venitul pe membru al gospodăriei se situează sub limitele naționale ale sărăciei;
- în medie, aproximativ 40% dintre romi locuiesc în gospodării în care unul dintre membri a fost nevoit să se culce înfometat cel puțin o dată în luna anterioară, deoarece nu a putut să-și cumpere de mâncare.

Discriminarea și cunoașterea drepturilor:

- aproximativ jumătate din romii incluși în sondaj au afirmat că s-au confruntat cu discriminarea în ultimele 12 luni din cauza originii lor etnice;
- aproximativ 40% dintre romii incluși în sondaj știu că există legi care interzic discriminarea persoanelor aparținând unor grupuri etnice, atunci când solicită un loc de muncă.

Informații suplimentare:

Vă rugăm să vizitați site-ul FRA la adresa:
http://fra.europa.eu/fraWebsite/roma/roma_en.htm

Cum pot fi utilizate rezultatele sondajelor de către factorii de decizie politică?

Factorii de decizie politică pot utiliza aceste date, deoarece indică anumite considerente importante de care ar trebui să se țină seama în viitor în elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea strategiilor naționale și planurilor de acțiune pentru integrarea romilor.

- Se acordă atenție participării copiilor romi la activitatea educațională de vârsta preșcolară? Vizează aceste măsuri în mod suficient trecerea de la învățământul primar la cel secundar? Se acordă atenție ratelor de școlarizare ale romilor la toate nivelurile de învățământ, în special în regiunile și localitățile în care există un număr mare de romi?
- Atunci când se abordează șomajul în rândul romilor, se acordă atenție nivelului de studii și competențelor acestora? Sunt abordate deficitele în această privință prin intermediul formării?
- Sunt luate în considerare aspecte legate de locuință în care nevoile romilor sunt mai acute, precum disponibilitatea spațiului și accesul la facilități de bază (bucătărie interioară, toaletă interioară, duș/baie interioară, energie electrică)?
- Se acordă atenție îmbunătățirii stării de sănătate a romilor și asigurării accesului egal la asistența medicală?
- Sunt strategiile de combatere a sărăciei adresate romilor „în mod explicit, dar nu exclusiv” și iau acestea în considerare atât nevoile romilor, cât și ale persoanelor care nu sunt de etnie romă?
- Se acordă atenție, în general, nevoii de combatere a discriminării și urii împotriva țiganilor și de îmbunătățire a accesului la educație, locuri de muncă, locuințe și servicii de asistență medicală?
- Sunt politicile antidiscriminare, măsurile de creștere a gradului de sensibilizare față de drepturile fundamentale și mecanismele privind căile de atac integrate în așa fel încât să se creeze un mediu în care persoanele să aibă încredere că pot raporta tratamentul discriminatoriu și încălcarea drepturilor fundamentale?

Pentru a reduce diferențele dintre situația romilor și cea a persoanelor care nu sunt de etnie romă, va fi necesar ca strategiile naționale să fie puse în aplicare cu eficacitate. Pentru a putea monitoriza eficiența strategiilor și pentru a măsura progresele înregistrate, trebuie să fie create instrumente puternice de monitorizare.

Pași următori

FRA va repeta sondajul de două ori, la jumătatea intervalului și la finalul procesului Europa 2020, furnizând date comparabile solide care vor sprijini instituțiile UE și statele membre ale UE în ceea ce privește măsurarea progreselor înregistrate. În această perioadă, FRA va colabora cu statele membre și cu alți actori importanți în vederea dezvoltării unor metode de monitorizare care să poată oferi o analiză comparativă a situației romilor pe întreg teritoriul UE.